

Adviesraad Sociaal Domein Almere
T.a.v. de heer K. Jongejan

Reactie op de actualisatie van uw advies over de Almeerse jeugdhulp

Geachte heer Jongejan,

Op 7 september 2018 zond u ons een melding ten aanzien van jeugdhulp. U geeft daarin aan verontrustende signalen over de jeugdhulp en de uitstroom van de jeugdhulp te hebben ontvangen.

Deze signalen betreffen:

1. De toenemende wachttijden voor jeugdhulp.
2. Landelijk onderzoek waaruit zou blijken dat juist de meest kwetsbare groep van ouders en kinderen de geboden jeugdzorg negatief ervaart, zowel qua aanbod als qua toegankelijkheid.
3. Het gebrek aan betaalbare huisvesting voor jongeren in een residentiële instelling. Omdat er voor hen geen betaalbare sociale huisvesting of kamers beschikbaar zijn blijven deze jongeren onnodig lang in een residentiële jeugdhulp instelling.

U vraagt ons deze signalen ter harte te nemen en u te informeren over mogelijke oplossingen.

In deze brief gaan wij kort in op de door u genoemde signalen.

Ad 1.

Voor de jeugd en opvoedhulp hanteert de gemeente een norm, hulp moet twee weken na aanmelding starten. Als dat niet gebeurt, spreekt de gemeente de aanbieders daar op aan. Bij de nieuwe meerjarige contractering van jeugdhulp zonder verblijf vanaf 2019 is bovendien in de contracten opgenomen dat een aanbieder verantwoordelijk is voor overbruggingszorg. Daarmee kan worden voorkomen dat er onverantwoorde situaties ontstaan of dat problematiek nodeloos escaleert tijdens het wachten.

Het probleem van het gebrek aan deskundig personeel is de voornaamste reden voor de intake wachttijden in de jeugd GGZ. De wachttijden voor intake jeugd GGZ zijn inderdaad langer dan de norm die de sector hanteert voor de volwassenen GGZ (de zgn. Treek-norm). Overigens is het gelukkig wel zo dat na de intake behandeling snel start en dat de totale wachttijd van aanmelding tot start GGZ behandeling binnen de norm blijft.

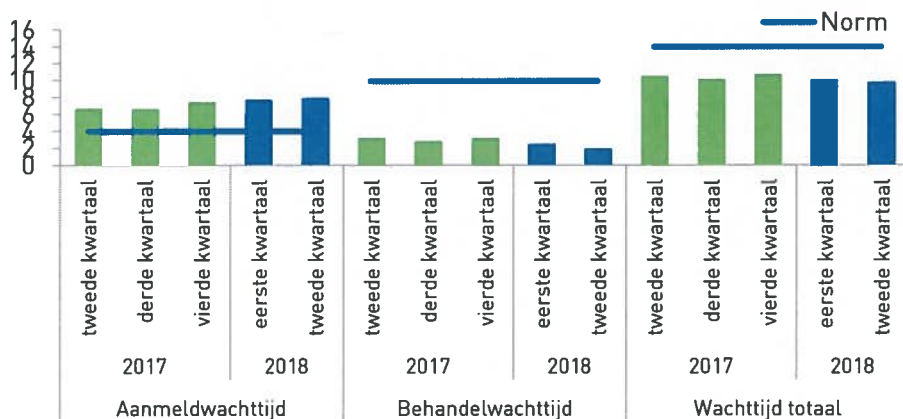
Datum
16 oktober 2018

Uw brief van/kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum
16 oktober 2018

Ons kenmerk

Pagina
2/2

Wij vragen GGZ behandelaars de actuele wachttijden door te geven en publiceren die op onze website¹. Op die manier kan een verwijzer of inwoner wachttijden mee laten wegen bij de keuze van een aanbieder.

Wij zijn in onze beantwoording van schriftelijke vragen van de Partij voor de Dieren uitgebreid ingegaan op wachttijden voor jeugdhulp in Almere. U vindt die beantwoording in de bijlage.

Ad 2

Bij de landelijke evaluatie jeugdwet (2016) is geconstateerd dat de meest kwetsbare groep van ouders en kinderen het meeste moeite hadden om hun weg te vinden in het nieuwe gedecentraliseerde stelsel. Wij hebben dit signaal niet in dezelfde mate in Almere gehoord. Dit kan te maken hebben met het de in Almere gekozen opzet, waarbij de jeugdgezondheidszorg, die immers ieder kind zien, bij problemen met opvoeden en opgroeien snel hulp kan inzetten. Partners delen wel hun zorgen over gezinnen die hulp weigeren.

Ad 3

Wij delen uw analyse. Dit is inderdaad een zorgpunt. Op dit moment wordt de woonbehoefte van jeugdigen die uitstromen vanuit instellingen voor jeugdhulp in kaart gebracht. Wij willen op basis van deze analyse met partners afspraken maken over uitbreiding van de capaciteit begeleid wonen, en met corporaties over een segment woningen voor kwetsbare jongeren, waar we dan indien nodig vanuit het gemeentelijk sociaal domein begeleiding bij wonen voor organiseren. Hierbij merken wij op dat de corporaties aangeven nu geen woningen te kunnen bouwen met een huur onder de kwaliteitskortingsgrens; dus geen zelfstandige woningen voor jongeren; simpel omdat ze daarvoor de businesscase niet rond krijgen. Wat resteert is wat de corporaties kunnen bieden vanuit de bestaande voorraad.

Wij houden u graag op de hoogte van de ontwikkelingen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
R. Wielinga

de burgemeester
F.M. Weerwind

Bijlage Beantwoording schriftelijke vragen van de Partij voor de Dieren over
Oplopende wachttijden jeugdhulp in Almere, 11 september 2018

¹ <http://almerekracht.almere.nl/jeugdhulp/regionale-jeugdhulp/jeugd-ggz/wachttijden-jeugd-ggz/>

G. Smit
Afdeling Maatschappelijke
Ontwikkeling
Telefoon: (036) 539 90 88

Stadhuisplein 1
Postbus 200
1300 AE Almere
Telefoon 14 036
Fax (036) 539 99 12

E-mail info@almere.nl
www.almere.nl

Partij voor de Dieren
t.a.v. mevrouw L. Vestering

Beantwoording schriftelijke vragen van de Partij voor de Dieren over Oplopende wachttijden jeugdhulp in Almere

Geachte mevrouw Vestering,

Op 11 augustus 2018 heeft u ons college schriftelijke vragen gesteld over oplopende wachttijden jeugdhulp in Almere. Hieronder treft u onze antwoorden aan.

1.
  - a. **Bent u het eens met de Partij voor de Dieren dat kinderen/ jongeren in Almere veel te lang moeten wachten op jeugdhulp aangezien de wachttijd voordat zij aan de beurt zijn in 2017 van 5 dagen naar 28 dagen is opgelopen?**
  - b. **Zo ja, wat gaat het college doen om te zorgen dat deze wachttijden in de jeugdhulp zo spoedig mogelijk zijn verlaagd en uiteindelijk opgeheven zijn?**
  - c. **Welke termijn is hierbij haalbaar?**
  - d. **Wat is hiervoor nodig om dit mogelijk te maken?**
  - e. **Zo nee, waarom niet?**

Ad a. Ja, dat zijn wij met u eens.

Ad b. In 2018 is de frontoffice van de JGZ Almere tijdelijk versterkt met 36 uur per week extra. In de programmabegroting 2019 worden voorstellen gedaan de JGZ Almere structureel te versterken, waardoor het opnieuw oplopen van wachttijden kan worden voorkomen.

Ad c. Inmiddels zijn de wachttijden weer teruggebracht naar binnen de vijf dagen (conform Verordening jeugdhulp Almere 2018).

Ad d. Zie hierboven.

Ad e. Niet van toepassing.

2.
  - a. **Wat gaat u eraan doen om te zorgen dat JGGZ-zorgaanbieders geen intakestop meer hoeven in te stellen zodat de wachttijden niet verder oplopen?**
  - b. **Wil het college de ontbrekende gegevens met betrekking tot de wachttijden van JGGZ zorgaanbieders die een intakestop ingesteld hebben meenemen in haar verantwoording naar de raad?**
  - c. **Zo nee, waarom niet?**

Ad a. Intakestops zijn in 2018 niet meer aan de orde geweest voor jeugd-ggz. Vóór 2018 hingen die samen met de vooraf toegekende budgetruimte aan een instelling. Als deze verbruikt was, kon het zijn dat een intakestop werd afgekondigd. Per 2018 hebben wij budgetplafonds losgelaten, waardoor budget geen factor meer kan zijn om een intakestop in te stellen.

Ad b. We verwachten geen intakestops meer te hoeven meenemen in onze verantwoordingsinformatie naar de raad. Mocht dit desalniettemin toch voorkomen, dan vermelden wij dat.

Ad c. Niet van toepassing.

Datum
11 september 2018

Uw brief van/kenmerk
11 augustus 2018
verseon 5965194

Ons kenmerk

Bijlage(n)

3. **a. Bent u het eens met de Partij voor de Dieren eens dat kinderen/ jongeren in Almere veel te lang moeten wachten op JGGZ aangezien de actuele wachttijd voordat zij aan de beurt zijn zelfs hoge uitschieters van 18–22 weken laat zien?**
b. Wat gaat het college doen om te zorgen dat deze wachttijden in de JGGZ zo spoedig mogelijk drastisch zijn verlaagd en uiteindelijk zelfs zijn opgeheven?
c. Welke termijn is hierbij haalbaar?
d. Wat is hiervoor nodig om dit mogelijk te maken?

Datum
11 september 2018

Ons kenmerk

Pagina
2/3

Ad a. Wij delen uw zorg over wachttijden in de jeugd-ggz, wat overigens een landelijk vraagstuk is, en dan vooral voor wat betreft de aanmeldwachttijd. Wij hebben veelvuldig contact met zorgaanbieders hierover. Wat wij zien in 2018 is dat de gemiddelde totale wachttijd schommelt tussen de 8 en 10 weken, met uitschieters beide kanten op. Wij constateren een verbetering ten opzichte van eind 2017. Er zijn instellingen zonder wachttijd en instellingen met een maximale wachttijd tot 22 weken. Patiënten kiezen zelf hun zorgaanbieder. Er kan bewust gekozen worden voor een aanbieder met kortere wachttijd. Een wachttijd van gemiddeld 8–10 weken voordat de behandeling begint, valt binnen de Treeknorm (de door partijen zelf opgestelde veldnorm). Een gemiddelde aanmeldwachttijd op dit moment van 7 à 8 weken, is korter dan de norm.

Ad b, c en d. Nu wij budgetplafonds in 2018 hebben losgelaten, kan budget geen factor meer zijn die invloed heeft op de wachttijd. Wat wel van invloed is, naast de vraag, is de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel. De arbeidsmarktsituatie is wat dat betreft ongunstig, er is op alle niveaus een tekort. Het zal enige jaren duren voor dit tekort is opgelost. Voor wat betreft de vraag zetten wij in op preventie, ter voorkoming van vraag naar psychiatrische hulp. Dit zijn transformatie-ontwikkelingen zoals POH GGZ Jeugd, de Onderwijsjeugdhulparrangementen, projecten als Sterk in de Wijk, en natuurlijk de stevige inzet van de JGZ Almere. Voor de begroting 2019 worden hiertoe nadere voorstellen gedaan. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat zorgaanbieders verantwoordelijkheid nemen voor ondersteuning van een jeugdige gedurende het wachten op de juiste psychiatrische hulp. Dit organiseren wij bij de aanbesteding voor 2019. Wij stellen aanbieders verantwoordelijk voor ondersteuning van kind en gezin vanaf het moment dat er contact is. Dat kan in de vorm van overbruggingszorg. Wij stimuleren aanbieders samen te werken om meerdere vormen van ondersteuning te kunnen bieden en flexibel te kunnen op- en afschalen.

4. **a. Herkent u zich in het beeld dat ZonMw schetst dat kwetsbare gezinnen die jeugdhulp het hardste nodig hebben de grootste moeite hebben om in Almere tijdig de juiste zorg te krijgen?**
b. Zo ja, wat gaat u ondernemen om ervoor te zorgen dat juist deze groep betere toegang tot zorg krijgt?
c. Zo nee, waarom niet?

Ad a. Nee. Wij hebben geen signalen dat de jeugdhulp met de grootste moeite toegankelijk is voor kwetsbare gezinnen die jeugdhulp nodig hebben.

Ad b. Niet van toepassing

Ad c. Deze beeldbeschrijving komt uit de evaluatie op de Jeugdwet vanuit een analyse dat de toegang tot jeugdhulp in de eerste jaren na de decentralisatie in veel gemeenten onduidelijk was. In Almere is de toegang primair geregeld via de JGZ. Wijkteams zijn verbonden met de JGZ en kunnen de JGZ inroepen bij opvoedvragen. De JGZ is ook verbonden met de zorgadviesteams op scholen. De Almeerse huisartsen kunnen jeugdhulp inzetten en doen dat ook. Hetzelfde geldt voor Samen Veilig, onze voor jeugdbescherming gecertificeerde instelling. Wij zien wel de opgave om de kwaliteit jeugdhulp verder te verbeteren om te zorgen dat kwetsbare gezinnen beter geholpen worden. De documentaire Alicia en het door hogeschool Windesheim uitgevoerde onderzoek naar de uitstroom uit 24 uurszorg lieten zien hoe de praktijk van de 24 uurszorg onvoldoende leidt tot goede resultaten voor jeugdigen.

5. **Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat 28 dagen wachten voor aanmelding bij jeugdhulp veel te lang is? En dat een maximale wachttijd bij aanmelding voor JGGZ van 4 weken, zoals de Treek-norm stelt, nog steeds te hoog is? Zo nee, wat vindt het college acceptabele wachttijden voor zowel aanmelding jeugdhulp als voor JGGZ?**

Wij vinden een wachttijd van maximaal vijf werkdagen waarbinnen de JGZ Almere contact legt met de cliënt, acceptabel. Dit is vastgelegd in de Verordening jeugdhulp Almere. Zie ook onze beantwoording bij vraag 3.

6. **Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat de toegang tot zorg met een maximale wachttijd van 10 weken voor behandeling, zoals de Treeknorm aangeeft, veel te hoog is aangezien deze wachttijd bovenop de wachttijd bij aanmelding komt? Zo nee, wat vindt het college acceptabele wachttijden voordat een behandeling aanvangt?**

Wij vinden het belangrijk dat de zorg geboden wordt die nodig is, wanneer die nodig is. Een wachttijd is niet a priori slecht of onwenselijk. Wat wij wel belangrijk vinden is dat de jeugdhulpaanbieders zich verantwoordelijk voelen zodra een jeugdige is verwezen. Afhankelijk van de individuele situatie dient dan ofwel gelijk behandeld te worden, of ondersteuning te worden geboden tot het moment dat behandelen kan starten, bijvoorbeeld in de vorm van ambulante begeleiding, of e-health, of periodiek telefonisch contact.

7. **Hoe kunt u het rijmen dat vrijgevestigde (J)GGZ-aanbieders in Almere met hun hulpaanbod voor kinderen jongeren stoppen terwijl de wachttijden voor de JGGZ juist oplopen?**

Wij constateren met u dat de transitie, met de daarbij gepaard gaande inkooprondes en administratieve procesveranderingen en -vereisten, heeft geleid tot een lichte afname van gecontracteerde vrijgevestigde aanbieders in Almere. Het staat gevestigde aanbieders vrij om deze deskundigen te werven.

8. **Welke extra inspanning bent u bereid te doen om vrijgevestigde (J)GGZ-aanbieders weer tot het hulpaanbod van Almere toe te voegen?**

Op dit moment kopen wij de jeugdhulp voor 2019 en verder in. Voor kleine ondernemers is er een speciale informatieronde over deze inkoop georganiseerd. Het is vervolgens aan de ondernemer om te overwegen om zich wel of niet in te schrijven, of als onderaannemer zich te verbinden aan een gevestigde aanbieder.

9. **Is het College het met de Partij voor de Dieren eens dat het belangrijk is dat er goede en duidelijke overbruggingszorg voor kinderen wordt geregeld wanneer deze kinderen noodgedwongen op de geëigende hulp moeten wachten? Zo nee, waarom niet?**

Ja, dat zijn wij met u eens. Zie ons antwoord op vraag 3 en 6.

10. **Deelt u de zorgen van de Partij voor de Dieren dat kinderen momenteel tussen het wal en schip terecht kunnen komen aangezien Almere geen afspraken gemaakt heeft over de inzet en monitoring van overbruggingszorg en bent u ertoe bereid om hier actie op te ondernemen? Zo ja, op welke manier gaat u dat doen? Zo nee, waarom gaat u dat niet doen?**

Zie ons antwoord op vraag 3 en 6.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
R. Wielinga

de burgemeester,
F.M. Weerwind